3. Deloitte, 2015, Global Survey of R&D Incentives: access via: http://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/nl/Documents/tax/deloitte-nl-tax-global-survey-r-and-d-incentives-2015.pdf

УДК 336.277

Козарезенко Л.В.,

к.е.н., доцент кафедри політичної економії

ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди», м. Переяслав-хмельницький

Інститути фінансового ринку в системі державного фінансового регулювання розвитку людського потенціалу

Фінансовий ринок є важливою складовою системи державного фінансового регулювання розвитку людського потенціалу. Особливої уваги в даному контексті заслуговують страхування, пенсійне забезпечення, інвестування та заощадження.

Створення сприятливих умов для залучення заощаджень населення в інвестиційний процес через ринок страхових послуг має забезпечувати держава через відповідні стимули та гарантії. У свою чергу, залучення широких верств населення до страхування допоможе виконати завдання щодо посилення інтересу громадян до інвестиційного розміщення особистих заощаджень, зокрема в системі добровільного пенсійного страхування.

З огляду на необхідність вирішення питання залучення заощаджень населення до інвестиційного процесу через ринок страхових послуг, необхідно взяти до уваги такі принципи реалізації державної політики у цій сфері через запровадження державних гарантій збереження страхових накопичень, а також відповідальності страхових компаній у процесі залучення та використання заощаджень населення; популяризацію державних пріоритетів соціально-економічного розвитку країни в частині розвитку страхування, що дасть можливість залучати заощадження населення в інвестиційний процес; реалізацію державної політики зайнятості, яка забезпечує створення нових

робочих місць, підвищення продуктивності та оплати праці, запобігання тіньовій зайнятості й приховуванню заробітної плати.

Розвиток системи недержавних пенсійних фондів має відбуватися з урахуванням інтересів усіх учасників фінансового ринку, тоді як стимулюючі механізми для розвитку НПФ не можуть завдавати шкоди іншим учасникам фінансового сектору та порушувати принципи конкурентної боротьби. Недержавні пенсійні фонди мають стати провідними інституційними інвесторами, які вкладатимуть фінансові ресурси на довгострокові терміни. Для цього необхідно усунути фрагментарність ринку фінансових послуг, підвищити рівень його капіталізації, покращити умови для ведення бізнесу, забезпечити надійний захист прав власності та суттєво знизити рівень корупції.

Враховуючи досвід ЄС, слід розробити комплекс заходів, спрямованих на посилення надійності та ефективності управління недержавними пенсійними фондами, що підвищуватиме рівень довіри до них з боку населення, яке є потенційно потужним інвестором. Такий комплекс заходів повинен передбачати розроблення системи ідентифікації та управління ризиками у діяльності недержавних пенсійних фондів; визначення на рівні центрального регуляторного органу методики оцінювання процесів прийняття рішень у недержавних пенсійних фондах та його органів щодо забезпечення стійкості; реалізацію у законодавстві принципів “розумного інвестора”, згідно з якими управління недержавними пенсійними фондами здійснюватимуть висококваліфіковані працівники, чітко дотримуючись фідуціарних обов’язків; нормативне затвердження формату та періодичність інформування громадськості про інвестиційні плани та результати роботи НПФ.

Розвиток інвестиційної діяльності громадян через механізм колективного інвестування передбачає підвищення ефективності державного регулювання та удосконалення нормативно-правової бази у бік забезпечення соціальної відповідальності інститутів спільного інвестування; побудову системи захисту прав споживачів інвестиційних послуг, що підвищуватиме довіру до інститутів спільного інвестування та забезпечуватиме залучення широкого кола громадян

до схем спільного інвестування; запровадження інституту омбудсмена з інвестицій та захисту прав інвесторів; використання найкращого зарубіжного досвіду захисту прав інвесторів; удосконалення інформаційної політики держави в частині переваг розміщення інвестицій у фінансові інструменти інститутів спільного інвестування, зокрема поінформування про зменшення ризиків інвестування через схеми колективного інвестування у порівнянні із більш ризикованими цінними паперами; обов'язкове інформування інвесторів, що вони повною мірою несуть ризики зниження вартості цінних паперів інституту спільного інвестування та можуть втратити та/або не отримати очікуваних доходів від інвестування; з боку ІСС – підвищення ефективності диверсифікації портфеля цінних паперів та управління його ризиковістю, у тому числі посилення відповідальності перед інвесторами; запровадження оцінки ефективності менеджменту інститутів спільного інвестування, передусім таким критерієм має бути дохідність портфеля цінних паперів.

Важливим напрямом розвитку кредитних спілок як одного з чинників посилення фінансового потенціалу населення є забезпечення функціонування за принципом неприбутковості та кооперативної природи. Для реалізації зазначеного потрібно знайти ефективні шляхи розв'язання проблем розвитку кредитних спілок, про які йшлося вище. Доцільно запровадити систему гарантування вкладів учасників кредитних спілок шляхом створення Фонду гарантування вкладів, або створення резервних фондів, або запровадження системи страхування вкладів страховими компаніями; для виявлення недобросовісних позичальників ініціювати створення єдиного бюро кредитних історій, доступ до яких матимуть як банки, так і кредитні спілки, що знизить ризики неповернення кредитів для усіх кредиторів та сприятиме оздоровленню кредитного ринку; ініціювати на державному рівні процес об'єднання кредитних спілок за принципом регіонального розташування, а також стимулювати процес формування асоціацій, які можуть відігравати роль саморегулівних організацій, що сприятиме розробленню єдиних правил та стандартизації операційної діяльності кредитних спілок.